

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Kulturánk új vezetője.

(—a.) Ma vette át a magyar kultúra hivatalos vezetését Zichy János gróf az új vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Dacára Zichy ismert keresztény álláspontjának, az ország egész sajtója — igen csekély kivétellel — nagyon rokonszenvesen fogadta az ő kultuszminiszteri kinevezését. E rokonszenvek jó részét ugyanannak kell tulajdonítani, hogy a nemzet ő benne látja azt az államférfiut, akinek nemes hivatásul jutott a Gondviseléstől, hogy Szent István koronájának jövődjét viselőjét közelebb hozza nemzetünkhöz; — de irányadó komoly és liberális irányukról ismert lapok nem haboznak kijelenteni, hogy igenis jókézben látják nála kulturánk vezetését, arra termett embernek tartják őt, hogy irányítója legyen a magyar nemzeti kulturának.

Pedig a nemes gróf, mióta kinevezték sem titkolja az ő keresztény meggyőződését. Az első ujságíróknak, a ki meginterjuvotta, nyíltan megmondotta, hogy a keresztény világnézet talaján áll a kultuszpolitikájának irányításában az fogja vezetni, hogy magyar és keresztény.

Amit azóta tett és mondott nem sok, de mind azt igazolja, hogy megint valóban arra hivatott kezébe került kulturánk vezetése.

Tegnap méltó dicsérettel halmozta el a sajtó azért a jellemző tetteért, hogy amint az eskütétel után kijött a király szobájából, első dolgának tartotta megírni ezt annak, akinek része van az új miniszter szép karrierjében, az ő egykori derék cisztercita tanárának. Biztató jel arra, hogy aki így megbecsüli a maga tanárát, az meg fogja becsülni a másét is.

Mai beszéde, melyet hivatalának átélétnél a kultuszminisztérium személyzetéhez intézett, szintén arról tanuskodik, hogy a maga egész valójában fel fogja és érzi a magyar nemzeti kulturának roppant fontosságát és jelentőségét.

E beszédben ugyanis a többi között a következőket mondotta:

Erős meggyőződésem az, hogy egy nemzetnek az értéke az ő kulturájának mélységétől és nagyságától függ; tovább megyek: hogy egy nemzet anyagi erejének fejlődése, egy nemzet anyagi önállósága és hatalma az ő kulturájának intenzivitásától függ. Azért, mert a kulturának hódító tulajdonságai vannak. És

éppen, mert meg vagyok győződve erről, érzem a felelősség nagyságát, mely az én lelkemre száll ebben a pillanatban.

És bár érzi ezzel szemben saját gyengeségét is, igéri, hogy beleviszi minden ambícióját, tetterejét és lelkesedését állandóan és szünet nélkül foglalkozni, építeni a magyar kultúra templomát — fel — ha lehet — egészen a csillagokig!

Nagyon helyesen. Sursum corda. Fel a szivekkel. Örvendünk rajta, hogy kulturánk új vezetője, aki ennyire át van hatva a magyar nemzeti kultúra fontosságától, kulturánkat oda irányítja, ahova az igazi kulturának irányulnia kell.

Van ugyanis elég, ami és aki kulturánkat lefelé rángatja, le, ahol az ilyenek maguk is vannak, a piszokba, a mocsárba. Csak nézzen majd egy kicsit körül, megtalálja őket még a főiskolákon is.

Kulturánk új vezetője ezekkel szemben az irányt felfelé mutatja, ahova a templomok tornya tör.

Sursum corda! Fel a szivekkel!

A kereskedelmi szerződések. Bécsben ma megkezdődött a kereskedelmi és vám-értekezlet, amely az utolsó közös miniszteri értekezlet határozata folytán Szerbiával, Mon-

Uri ruhát csak elismert jó szabónál, Dragánnál Nagy Sándor-utca csináltasson.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Az utonálló.

— Detektívtörténet. —

Miss Betsy Unterwood elége letten dörzsölte kezét s lenvirágszínű szeme vidáman belemosolygott a napsugaras nyári reggelbe, mely a kaliforniai vasárnap ünnepi csendjében ráfeküdt a csinos lakóház előkertjére. Hosszas, makacs küzdelem után ma reggel végre sikerült kicsikarni atyjától annak engedélyét, hogy három-négy heti tartózkodásra Julia néniéhez utazhatik Rock-Creekbe.

Miss Betsy ugyanis úgy találta, hogy Piperville siralmasan rideg és unalmas fés ek egy fiatal leányok, aki arra hivatott, hogy jókedvével és mosolyával derűt támasszon maga körül.

Miss Betsy ugyanis úgy került Pipervillebe, hogy a California Bank igazgatói minőségben pipervillei fiókjának élére küldte ki mr. Harry

Unterwoodot, a bank egyik főrésztulajdonosát és miss Betsy atyját, kinek néhány millióskája henert a bank trezorjaiban.

Azok közül a férfiak közül, kik megfordultak Betsyék házában, mr. William Stewens, a város fiatal s heriffje volt az egyedüli, aki udvarlás szempontjából szóba jöhetett, de azt meg elhódította tőle az az utálatos miss Kitty Hunter, az ő nevelőnője, a szemtelen! Igaz, hogy ennek maga volt az oka, mert mikor a fiatalon ber egy izben szerelmet a art neki vallani, gunyosa inevette.

Másnap nagy izgalmat keltő eset történt a hegyek között, néhány mértőldnyire Pipervilleől. A városkának ugyanis csak San Francisko felé volt vasútja. Rock Creek felé, mely mintegy hat-hét órai ut a hegyeken át, postakocsik közvetítik a személyforgalmat. Egy ilyen postakocsit, alig egy órányira Pipervilleől, vakmerő módon, de elegánsan kiraboltak. Az egyetlen rablót, egy lovas gentleman, kifogástalan szürke nyári ruhában, széles kalapban, arcan fekete seyem álarccal, kezében revolverrel megállította a postakocsit s a moc-

canni sem merő utasoktól udvarias felszólítás után elszedte minden készpénzüket és értéktárgyukat. Mire a tizennyolc főnyi utitársaság felcsodott meglepetéséből az utonállónak nyomasztott.

William Stewens, Piperville fiatal sheriffje megígérte az utálatos miss Kittynek, hogy kézrekeríti a rablót. Am minden fáradsága kárba veszett, őszinte kárörömére miss Betsynek.

Miközben a kékszemű Betsy regényes álmokat szőtt a daliás és bátor utonállóról és fiatal lelkén egyre jobban erőt vett az a regényes óhaj, bárha őt rabolná ki az országot hőse s keritené kezébe ez alkalommal félve óvott naplóját, melyben rajongó szavak estek a daliás rablóról, egyszerre csak megérkezett Julia nagynénje levele, mely Rock-Creekbe hívta miss Betsyt.

Csak hogy Betsy atyja tartott attól az eshetőségtől, hogy a bátor utonálló támadása leányát is veszélyeztethetné az uton és makacsul ellenezte az utazást. Ma reggel azonban, talán gyengédségből, de lehet az is, hogy szórakozottságból, mert a scherriff ép néhány

A Berger Paula utóda cég értesítése.

Nagyságos asszonyom!

Párisi és bécsi elegáns modellekkel be-
 rendezett női kalap áruhaza Szent János-
 utca 1. szám, ugyanott, a hol eddig volt,
 abban az épületben található.

Tisztelettel

Berger Paula utóda

nőikalap divatterme
 Szent János-utca 1. szám alatt.
 Kérem a cégre figyelni.

tenegróval és Argentínával való kereskedelmi viszonyaink szabályozásával foglalkozik. Illetékes helyen közlik a Budapesti Tudósítóval hogy a magyar kormány fölhatalmazta kiküldötteit annak kijelentésére, hogy Magyarország kész Szerbiával és a többi állammal a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tanácskozássokat megkezdeni.

A politikai helyzet.

Gróf Zichy János, az új kultuszminiszter, ma elfoglalta hivatalát s résztvett már a ma délelőtt tartott minisztertanácsban is. Ez a minisztertanács főképpen az országgyűlés feloszlásának és az új választások kiírásának kérdésével foglalkozott.

A kormány nevezetesen arra való hivatkozással, hogy föltétlenül alkotmányosan akar eljárni, még egyszer megpróbálkozik az indeminálás kérésével, hogy alkalmá legyen a házteljesítést augusztusra halasztani, mely esetben az új választásokat csak szeptemberre írják ki. — A berendezkedésre volna szükséges ez az idő.

Justh Gyula körútja.

Justh Gyula tegnap reggel a kíséretében levő képviselőkkel Tasnádra érkezett, ahol a függetlenségi és 48-as párt népgyűlést tartott. Ennek keretében mondta el a kerület képviselője Kun Arpád, beszámoló beszédét, amely után Justh Gyula fejtegette a függetlenségi párt programját és azokat a törekvéseket, amelyekért teljes erejével küzd.

A választók bizalmat szavaztak Kun Arpádnak és újra jelölték.

Délután Justh Gyula Nagybányára utazott ahol Földes Béla tartott beszámolóbeszédet. Ma Justh Gyula Karczagon befejezi kör-

utját és este tíz órakor visszaérkezik Budapestre.

Vasárnap Justh Gyula résztvesz a zombori függetlenségi párt nagygyűlésén.

Zichy János hivatalában.

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délelőtt féltizenegy órakor vette át minisztériuma vezetését. Az új miniszter üdvözlésére a nagyteremben egybegyűlt a miniszterium egész tisztviselői kara, melynek élén Molnár Viktor államtitkár köszöntötte a minisztert:

— Mindannyian ösmerjük Nagyméltóságodnak a közügyek terén kifejtett kiváló tevékenységét és mindnyájan tudjuk, hogy Nagyméltóságod egész közéleti működése alatt nemcsak melegen érdeklődött a magyar közművelődési intézmények iránt, hanem tevékeny részt vett sok fontos tanítási és nevelésügyi kérdés megoldásában és azokat alkotásokkal is előbbre vitte. A magyar kultúra munkásai már régóta egyik kiváló vezéréket tisztelik Nagyméltóságodban és mi, e miniszterium tisztviselői, nemcsak hivatalos kötelességből kifolyólag, hanem a magyar közművelődés érdekében kifejtendő közös munka és kulturális célok és ideálok által egybeforrt igaz és meleg rokonérzéssel és örömmel üdvözljük Nagyméltóságodat akkor, mikor a társadalmi téren kipróbált hivatalos vezér Magyarország közoktatásügyének hivatalos vezére is lett.

Az államtitkár éljenzéssel kísért beszédére Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter így válaszolt:

Méltóságos államtitkár ur, mélyen tisztelt uraim!

Mindenek előtt is nagy örömmel adok kifejezést afelett, hogy a mai napon, midőn hivatalomat elfoglalom, a tisztviselői karral személyesen találkozhatom és megismerkedhetem mindenkivel. Az életből vett tapasztalatok tanítottak meg arra, hogy tulajdonképpen sikert

és eredményt ott, ahol sokan dolgoznak együtt csakis harmonikus együttműködéssel lehet elérni (Tetszés.) Ennek a harmonikus együttműködésnek alapja pedig a kölcsönös bizalom.

Én a magam részéről a legnagyobb bizalmat előlegezem az uraknak és kérem, méltóztassanak velem szemben is a legnagyobb bizalommal lenni, viszont a legnagyobb bizalommal kölcsönösen egymás iránt, mert ez fogja aztán megteremtteni azt az alapot, melyen állva sikeresen és eredményesen fogunk dolgozni és működni. (Élénk éljenzés.) És hogy ez kialakulhasson, határozottan kijelentem azt, hogy igenis szigorú leszek a kötelességteljesítésnek az ellenőrzésében, de viszont szeretetteljesen méltányos minden vonatkozásban. (Lelkes éljenzés.)

Mélyen tisztelt uraim! Erős meggyőződésem az, hogy a nemzetnek az értéke az a kulturájának mélységétől és nagyságától függ (Tetszés): tovább megy: hogy egy nemzet anyagi erejének fejlődése, egy nemzet anyagi önállósága és hatalma az ő kulturájának intenzitásától függ. Azért, mert a kulturának hódító tulajdonságai vannak. (Élénk tetszés.) És éppen, mert meg vagyok győződve erről, érzem a felelősség nagyságát, amely az én lelkemre száll ebben a pillanatban. Érzem és tudom, hogy sokat várnak tőlem és hogy erőim gyöngéek.

Amde, tisztelt uraim! bele akarom vinni ebbe a minisztériumba és e minisztérium munkakörébe az én egész ambícióm, egész tetterőmet, minden energiámat, minden lelkesedésemet, és akarok dolgozni sokat, állandóan szünet nélkül, építeni a magyar kulturának templomát, ha lehetne, föl egészen a csillagokig. (Lelkes éljenzés.)

Arra kérem önöket, tisztelt uraim, hazaszeretetémmel egész melegségével, hogy tá-

perccel előbb hozta a kellemetlen hírt, hogy a California Bank főpénztárosa, Dawy Brown, a bank két milliónyi értékpapírjával megszökött San Franciskóból — beleegyezett a rokcreeki utba, amit miss Betsy két csattanó csókkal hálált meg az öregnek.

Másnap reggel mégis szepegett kissé, mikor atyjától elbucszva, kezében remek, úde rózsacsokorral és drágaművű ridiküljével, melyben ott volt a nevezetes napló is, a merev, zöldfátyolos miss Dorothy nevelőnő kíséretében beszélt a hatalmas póstakocsiba, melynek utasai siettek helyet szorítani a szép leánynak és kísérőjének.

Abban az arányban, amint a sziklás hegyut emelkedni kezdett, lassudott a kocsijárása is. Az utasok élénken beszélgettek egymással és miss Betsy feszülten figyelt, de eddig egyetlen szó sem esett a rablóról. Mikor azonban utjuk sűrű erdők közt kanyarodott, egy farmernek látszó férfi, aki a mellette ülő kövéres úrral beszélgetett, az utonállóra terelte a beszédet:

— Na, — szólt — hisz most körülbelül ott volnánk, a hol a multkor megtámadták a póstát. Kíváncsi vagyok, hogy ma is szerencsénk lesz-e az »utbiztos« hoz?

A kocsiban ülő hölgyek összerezzenek. A szóló folytatta:

— Azt hiszem, hogy önnek, mr. . . . mr. . . .

— Green — szólt a borotvált arcú ur.

— Tehát önnek, mr. Green, valamennyiünk közül legtöbb oka van tartania az utonálló találkozásától.

E szavakra rámutatott a kövér ur mellette heverő sárga bőrtáskára.

— Oh — szólt amaz — miközben gyors mozdulattal közelebb vonta magához a táskát és félig ráült — ebben csak minták vannak. Könyvben utazom, tudniillik.

— Egyáltalán nem értem — szólalt meg a szemközti padon egy marcona külsejű, de választékosan öltözött ur — hogy egy egész társaság, melyben legalább egy tucat fé fi van, mikép lapulhat meg egyetlen bandita előtt. Én a magam részéről sohasem utazom e műszer nélkül . . .

Zsebéből kicsiny browning pisztolyt vett elő, melylyei babrálni kezdett. Aztán így folytatta:

Szeretném látni azt a rablót, aki tőlem csak egyetlen centet is el tudna venni!

Ebben a pillanatban hatalmas zökkenéssel megállt a kocs. Az utasok félrehúzták a függönyt, hogy lássák, mi történt.

Egy hölgy ijedten felkiáltott.

— Damn it! — szólt megrémülve a farmer — ne legyen a nevem Bill Wilkins, ha nem maga a rabló áll ott testestől-leikestől.

Az imént még mosolygó arcok halványra

váltak, a nagyhangu ur sietve eldugta pisztolyát és mr. Green egészen ráült sárga táskájára. Csupán miss Betsy szemé ragyogott fel boldogan.

Az ut szélén egy vonalban a postakocsival, lovasszoborhoz hasonló mozdulatlansággal állt lóháton egy daliás alak, fekete browning pisztolyt szorítva kezében. A lovas finom kemémből készült szürke r. hát viseit, arcát fekete y fekete álarc fedte.

A lovassal szemközt, a póstakocsi lovai előtt, egy másik szintén álarcos, de kopottabb, küldönchöz hasonló alak állt, pisztolyal kezében.

A rabló most lassan odalovagolt a kocsijához és miután leugrott nyugodtan álló lováról, kinyitotta az ajtót, levette a földre köpenyét és udvariasan beszélt:

— Bocsánat, ladies and gentlemen, de úgy látom ennek a rozoga csészának valami baja esett. Nem hiszem, hogy tovább vihet önöket, hacsak meg nem engedik, hogy podgyászuk tulsúlyától megszabadítsam önöket.

A maga pisztolyát ezalatt folyton a kocsibelsejének irányítva tartotta.

— Legelőször is a pisztolyokat és a revolvereket kell kényszeríteni, mert azok különösen nehezek.

Az utasok sápadtan és szó nélkül enge-

Tavaszi értesítő

Szives tudomására hozom a m. t. hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim

megérkeztek és azok üzletben bármikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a versenyt felvehetem a fővárossal is.

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA

női kalap különlegességi üzlete
NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.
TELEFON 130. TELEFON 130.

mogassanak ergem önzetlenül, szeretettel, bizalommal és legyenek meggyőződve arról, én ennek a miniszteriumnak egyik legszorgalmasabb munkása leszek. (Hosszan tartó lelkes éljenzés.)

Fogadják köszönetemet szíves megjelenésükért és a méltóságos államtitkár ur azért a szép beszédért, amelylyel engem üdvözölni szíves volt. (Hosszan tartó lelkes éljenzés.)

A miniszternek ezután Molnár Viktor államtitkár bemutatta az egyes osztályok vezetőit, akikkel a miniszter egy ideig elbeszélgetett.

Zichy János gróf az üdvözlés után a Várba hajtatott, hogy részt vegyen a ma délelőtti tartott minisztertanácson.

Minisztertanács.

A budai miniszterelnökségi palotában ma délelőtti tíz órakor gróf Khuen-Héderváry Károly elnöklése alatt minisztertanácsra gyűltek össze a kormány tagjai. Résztvett ezen gróf Zichy János kultuszminiszter is, aki előzőleg átvette miniszteriuma vezetését. A minisztertanács első sorban az adminisztratív természetű folyó ügyeket intézte el, azután rátért a politikai helyzet tárgyalására. Feszenszky Sándor miniszterelnökségi államtitkár részletes jelentést tett az új kormánypart országos szervezkedéséről, a főispánok eddigi jelentéseiről s ennek alapján tanácskozás tárgyává tették az országgyűlés feloszlásának idejét. Gróf Khuen arra való tekintettel, hogy az országos szervezkedésre és eredményes agitációra még több hónapra volna szükség a választásokat csak össze szeptember hónapra akarja kiírni, mely esetben az országgyűlést augusztus első felében oszlatnák föl.

A feloszlásához azonban szükség es, hogy a jelenlegi országgyűlés tíz hónapos indemi-

tást adjon a kormányoknak. Ezért Khuen ismét érintkezésbe lép a pártok vezetőivel. Ha azonban — ami valószínű — az indemnitást nem kapja meg, újabb királyi kéziratral március huszonegyedikére összehívja az országgyűlést, csak azért, hogy azonnal feloszlassa. A feloszlítás csak királyi kéziratral fog megtörténni, trónbeszéd nem lesz s a király nem is jön Budapestre.

Gróf Khuen puhatóldzásait egy hét alatt akarja befejezni, hogy a jövő héten Bécsbe utazhassék és a királynak jelentést tegyen. Szükséges már azért is, hogy a királyi kéziratokat ennek megfelelően állítsák ki. A minisztertanács ezután a további főispánok és államtitkárok kinevezésének kérdésével is foglalkozott.

Mint a «Budapesti Tudósító» jelenti, a miniszterelnökség palotájában ma délelőtti 10 órakor Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök elnöklésével minisztertanács kezdődött. A jegyzőkönyvet Skerlecz Iván báró miniszteri tanácsos írta. Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter csak tizenegy óra után, miniszteriumának ünnepélyes átvételének végzetével érkezett a minisztertanácsra.

Tisza Aradon.

Az aradi munkapárt szervező-bizottsága ma Nesnera bizottsági elnök elnöklésével ülést tartott, amelyen elnök jelentette, hogy Tisza István gróf vasárnap délelőtti a nagygyűlésre Aradra érkezik. A gyűlés délután 3 órakor lesz a Fehér Kereszt-szálló nagytermében, a hova helyszűke miatt jegyeket bocsátanak ki. A gyűlésterembe nőket nem engednek be. A szervező-bizottság örömmel vette tudomásul, hogy Tisza István gróf késznek nyilatkozott az aradi képviselőjelöltség elfogadására.

A képviselőház elnöksége.

Egyes lapokban az utóbbi napokban ismételt különböző kombinációk merültek föl, a melyek az újonnan megválasztandó képviselő-

ház elnöki állásának betöltésére vonatkoztak. Így azt írták, hogy erre az állásra Perczel Dezsőt szemelték és ma több lap leközlte azt a hírt, hogy Tisza István lesz a képviselőház új elnöke. Ezzel szemben a «Budapesti Tudósító»-val illetékes helyen közli, hogy ezek a találgatások minden alap híján vannak, mert a kormány ezzel a kérdéssel, amely ezidőszereint egyáltalán nem aktuális, eddig még nem foglalkozott. Azok a hírek tehát, amelyek a képviselőház leendő elnökéről szólnak, tisztára találgatások.

Az új választások.

A képviselőházat 21-ér hívják össze. A 21. évi tartandó ülésen a feloszlató királyi kéziratot fogja felolvasni Héderváry, mint királyi biztos. Hogy a feloszlástól számított három hónap alatt a képviselőház összehívható legyen a választásoknak június 11-ére feltétlenül be kell fejeződniök. Ez irányban különben még újabb minisztertanács fog intézkedni.

Szekularizálás öt milliós sikkasztással.

A szekularizáció hívei mint valami fel-emelő magasztos példára hivatkoznak Franciaországra. Pedig ott napról-napra újabb csalásait és sikkasztásait fedezi fel és leplezik le az úgy nevezett liquidátoroknak, akikre volt t. i. bizva az egyháztól elrabolt vagyont értékesítése. Nem régebben kimutatták, hogy a párisi liquidátorok 14 millió frankot sikkasztottak. Tegnap megint egy 5 milliós sikkasztás került napfényre. Párisból jelentik ugyanis, hogy Duez bírósági liquidátort, akit több kongregációs birtok felszámolásával bíztak meg, letartóztatták, mert tetemes sikkasztásokat követett el. Duez liquidátor könyvvezetését az ügyészség utasítására revidiálták. A szakértői revízió sokáig húzódott, mikor hirtelen a felülvizsgálat óriási sikkasztásokra jött rá. Az ügyészség felszólítására Duez megígérte, hogy huszonegy óraán belül előteremti azon összegeket, melyeknek elpredálásával vádolják, de minthogy nem tudta ígéretét teljesíteni, ma délelőtti letartóztatták. Duez megvallotta, hogy a kongregációk vagyonának felszámolásánál négymilliót, más, a törvényszék által rábizott ügyekben pedig egymilliót tulajdonított el. Letartóztatása parlamenti körökben nagy feltűnést kelt, bár köztudomású volt, hogy súlyos szabálytalanságok terhelik.

A sikkasztásokat maga Combes, a volt miniszterelnök leplezte le, akit a visszaélések súlyosan kompromittáltak, mert ő volt az egyházzablás tényének értelmi szerzője és megvalósítója. Tessék Duez példájából tanulságot meríteni itthon is, ahol sokan szeretnék a liquidatori pályát végigfutni — amely azonban okvetlen a lelakatoit ajtóig mögé vezet.

Tessék gondolkozni felette, hogy érdekes-e a legutolsó magyar vagyont is — a liquidátorok sikkasztó kezére juttatni! Franciaországban Combes és társai avval csalogatták a képviselőket, hogy az egyház megrablása útján több milliárd vagyont szereznek az állam-

Tisztelettel

WÉBER TESTVÉREK

Nagyvárad.

Bémer-tér.

Az árusítás naponta reggel 8 órától este 7 óráig tart, a berendezésnek egy része, valamint egy hármás pénzszekevény eladó.

delmeskedtek. Csodálatosképen minden férfi zsebéből előkerült egy revolver.

A rabló odakint halomra rakta a fegyvereket s odaintette társát. Aztán újra bement a bocsiba.

— Most pedig szabad lesz kérem az ékszereket, órákat és pénzeket.

Mindenki zsebébe nyult és odaadott mindent.

Most miss Betsy mohón odanyújtott rózsacsokrára és retiküljére került a sor, mint mély meghajlással köszönt meg a bandita.

— Ön nagyon kényelmetlenül ült azon a táskán, sir szölt azután, odalépve a kövér, borotvált urhoz.

— De ir . . .

— Semmi de! És a rabló egy centiméterrel magasabbra emelte revolverét.

Nehéz sóhajjal adta át a kövér a táskát. A rabló kinyitotta a táskát, megszemlélte annak tartalmát, majd meglegedett arccal megint becsukta. Majd miss Betsy retiküljét nézte meg és a naplóban lapozgatni kezdett. Elmosolyodott.

Most bámulatos dolog következett. A rabló a lábainál heverő kincshalmazra mutatva, így szölt:

— Miután nem vagyok rabló, ezennel bátor vagyok visszaadni önöknek mindent és bocsánatot kérek, hogy kénytelen voltam feltartóztatni önöket.

— A táskámat! — szölt örömmel a kövér ur.

— Oh, ez megint más, mr. Dawy Crown! — szölt a rabló és egy mozdulattal letépte magáról az álarcot, mely alól miss Betsy csodálkozására William Stevens, a sherif arca tünt elő. — Még egyszer bocsánatot kérek, de az egészen ez az ur, Dawy Brown, a California Bank főpénztárosa az oka, aki két milliót sikkasztott a banktól, azután szökni akart. Mr. Brown, ön szíves lesz megengedni, hogy megláncoljam.

Brown megsemmisülten túrta, hogy a sherif összetuzte két kezét.

— És most — szölt a sherif — letartóztatom a multkori rablótámadás hőseit, aki szintén itt ül Önök között.

Ezzel, pisztolyát magasra emelve, a sarokban ülő fiatalemberhez lépett és annak is összekötözte kezeit.

A sherif a két megkötözött emberrel lezárt a kocsiról és megindult velük, míg a kocsi tovább folytatta útját Rock Creek felé.

Az utasok nem tudták elgondolni, hogy mi lelte miss Betsyt, aki mérgesen lábához vetette retiküljét.

Mit tudták ezek a prózai lelkek, hogy miss Betsy lelkében milyen nyönyörű álom foszlott széjjell . . .

Liseron.

ÉRTESÍTÉS!

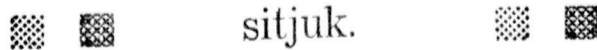
Üzletünk átalakítása végett az összes

áruinkat, ugymint: blousok pongyolák, aljak, kabátok, kosztümök,

gyermek ruhák

s egyéb cikkeknek e hó végéig

minden elfogadható árban árusítjuk.

nak. De még csak néhány milliót sem tudtak beszállítani az állampénztárba. Mind elkallódott a légiudátorok kezébe. Hát még minálunk. Itt járna még csak jó világ a liquidátorokra! Itt még leleplező is alig akadna.

Erről a szenzációs sikkasztásról ujabban a következőket jelentik:

A letartóztatott Duez felszámolóról még a következő részleteket jelentik: A felosztott felekezeti szövetkezetek vagyonának felszámolása már több évvel ezelőtt kezdődött és már 1908-ban megállapították nagy összegek eltűnését. Az elsikkasztott összegek nagyságát még eddig nem lehetett megállapítani és Duez tegnapi kihallgatása sem hozott világosságot ebbe a dologba.

A vizsgáló bíró eddig csak Duez vallomására kénytelen szorítkozni, amely szerint az egyházi javak eladása után befolyt összegekből négy millió frankot, egyéb rábizott felszámolásokból pedig egy millió frankot tett félre. Duez irodájában házkutatást tartottak, de ott az elsikkasztott összegekből semmitsem találtak.

Tifusz járvány Tenkén.

Hatvannégy megbetegedés.

Az élesdi járás nagyarányú vérhas és tifusz járványa még ugyiszólván meg sem szűnt tökéletesen és már ismét újabb veszedelemről nyertünk értesítést a vármegye másrészből a tenkei járásból. A járás székhelyén ugyanis fellépett a tifusz és ma oly nagy arányú, hogy a legdrágább intézkedéseket kell foganatosítani, hogy a veszedelmes nyavalyának utját szegjék.

A tifuszról tudósításunk a következő:

Tenkén az utóbbi egy hónap alatt szinte hihetetlen módon felszokott a tifusz betegek száma. Jelenleg hatvannégy felnőtt fekszik has és fejtifuszban. A rettentő betegség ez ideig kizárólag a felnőtteket támadta meg. Gyermekek beteg ezidő szerint nincs. A betegek száma meglepő, ily nagy számban még nem fordult elő tifusz járvány soha Tenkén.

A betegség elhatalmasodása annál inkább feltűnő, mert Tenkének rendes orvosai vannak. A tenkei járvány, amint most megállapítható, nem Tenkén keletkezett, hanem fertőzés útján terjedt. Valahonnan behurcolták a tifusz bacillusait és így inficiálták a közönséget.

A betegségnek ily nagy arányai annak is tulajdonítható, hogy a tenkei járási orvos az utóbbi időben nem volt Tenkén, mert viágkörűli útján volt, ahonnan csak nemrég tért haza. A veszedelmes betegségben ez ideig egy varrónő halt meg.

A tifusz jelenleg még mindig terjedőben van. A hatóság ugyan megkezdte az óv- és védőintézkedések foganatosítását azonban ennek a nagyarányú betegséggel szemben nem igen lesz eredménye. A hazaérkezett járási orvos most egyebet se csinál, mint betegtől beteghez jár és állandóan munkában van.

A betegség fenyegető magatartása dacára is az iskolákat és óvodákat még mindig nem zárták be. Ez pedig igen nagy könnyelműség, mert bár igaz ugyan, hogy a betegség csak a felnőttek között uralkodik, azonban azoktól a gyermekek igen könnyen elhurcolhatják a tifusz bacillusokat.

Nagyban hátráltatja a betegség megfékezésére irányuló törekvéseket az, hogy a közönségnek nincs járványkórház, ahová el lehetne különíteni a betegeket.

A betegségre vonatkozólag megkérdeztük *Móricz Ernő* dr megyei főorvost, aki azt mondta, hogy Tenkén mindössze hat tifuszos megbetegedés van mindössze. Később ismét tudakozódtunk Tenkén az esetről és azt az in-

formációt nyertük, hogy igenis a tifusz nagy arányokban van meg s jelenleg 6 felnőtt fekszik betegen.

Legfeltűnőbb a járványban az, hogy a megbetegedettek mind olyanok, akik különben a legegészségesebb és legdelibb természetűek. A járási orvos legujabban dobszó útján rendelte el, hogy ivásra csakis forralt vizet lehet használni. Ezideig még nagyobb intézkedéseket nem foganatosítottak. A megyei főorvos azért nem tud a járványról, mert még nem tettek hozzá jelentést. Valószínű, hogy az iskolákra való tekintettel titkolják a járványt, melyet ha hatóságilag megállapítanak, az iskolákat azonnal bezárják, ez pedig most márciusban igen nagy hátrány lenne a gazdálkodókra.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Márc. 11. d. u. 6. Kath. Kőr bñjti estélye a kir. kath. jogakadémián.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kőr zárűnnepélye a pűspűki palotában.

Hlatky Endre főispáni kinevezése.

A hivatalos lap tegnapi száma, — mint telefon értesítés útján jelentettük — közli a legfelsőbb királyi kéziratot, amellyel a királ ő felsége *Hlatky Endre* ügyvédet Nagyvárad törvényhatósági város főispánjává kinevezte.

Amióta *Hlatky Endre* kijelentette, hogy hajlandó Nagyvárad város főispáni székét elfoglalni, a város közönsége várta a kinevezést, amely tegnap őszinte örömet okozott, minden pártpolitikától eltekintve, Nagyvárad város egész közönségénél.

Tegnap már sokan keresték fel az új főispánt, hogy üdvözöljék s tiszteletüknek kifejezést adjanak. A délután folyamán a Nagyvárad Takarékpénztár tisztikara, amelynek *Hlatky Endre* elnök-igazgatója, testületileg tiszteltgette az új főispánnál s a tisztikar nevében dr *Hoványi Géza* vezérigazgató üdvözölte.

Nagyvárad városához még nem érkezett meg hivatalosan a kinevezés. A főispáni beiktatás rendkívüli közgyűlésen megy végbe, melynek napját hivatalos értesítés után állapítják meg.

Hlatky Endre tevékeny résztvevő évtizedek óta Nagyvárad város közügyeinek intézésében, buzgón fáradozott a város érdekében, ősméri Nagyvárad ügyét-baját s így méltán sokat várhatunk működésétől új méltóságában.

Hlatky Endre eddigi működését jellemzi, hogy majd minden szakbizottságnak tagja volt, s minden bizottságban buzgón dolgozott a város érdekében.

Főispánná történt kinevezésével tagsági helye a bizottságokban megüresedik. Tagja volt a jogügyi, pénzügyi, vízvezetési és csatornázási bizottságoknak, az iskolaszéknek, a szűnyűgyi bizottságnak, az igazoló és a kijelölő választmányoknak, a számonkérő széknek, a nyugdíj, gyáripár fejlesztő és a kulturpalota építő bizottságoknak; tagja volt továbbá a közigazgatási albizottságai közül az erdőszeti II. foku kihágási bíróságnak, a gyámügyi felelőviteli bizottságnak és a börtönfelügyelő bizottságoknak. Az ezen bizottságokban megüresedett helyeket az év végén töltik be.

Tagja volt továbbá a közigazgatási bizottságnak és a központi választmányoknak; ezt a két

bizottsági tagságot, a törvény értelmében a legközelebbi közgyűlésen kell betölteni.

* **A bihari főispán installációja.** Az installáció rendező bizottságának valóban nagy munkát ad az új főispán fogadtatási ünnepélyek előkészítése. *Verner Kálmán* árvaszéki elnök a bizottság elnöke tegnap a tisztelgések és a küldöttségek fogadása iránt intézkedett. E szerint a közgyűlés illetve az installáció napján az új főispán az idegen törvényhatóságok küldöttségét és a vármegye tisztakarát fogadja. Másnap a közgyűlésen az elnöklést átadja *Keszthelyi Zoltán* alispán helyettesnek és ő fogadni fogja Nagyvárad város küldöttségét, katonai előkelőségeket és az egyesületek küldöttségét. Ez ideig 40 küldöttség jelentette be tisztelegési szándékát. Az installáció után a Vigadóban nagyszabású bankett lesz, melyen a régi bihari fényt és jókedvet akarja a rendezőség úgy külsőleg mint belsőleg vissza-idézni.

* **Pakala Tamás jubileuma.** Szép ünnepség keretében ülte meg *Pakala Tamás* gör. kel. esperes, esperességének 25 éves jubileumát. Ez alkalommal a görög keleti templomban mise volt, melyet *Mangra Vazul* tartott. Az ünnepelt *Zigre Miklós*, majd *Papp Koriolán* üdvözölték, majd a tanítóság nevében a somogyuzsopai tanító mondott üdvözlő beszédet. Az ünnepelt tiszteletére délben bankett volt.

* **Vetítő-estély Párisról.** A nagyvárad-i honvéd hadapród iskolában pénteken, március hó 11-én délután 5 órakor érdekes előadás lesz francia nyelven Párisról, amelynek kapcsán remek vetített képekben mutatják be a szajóamenti világvárost. Az érdekes előadást *Perényi* tanár-százados tartja, aki hesszabb időt töltött a francia fővárosban s annak alapos ismerője.

* **Báró Karg előléptetése.** Szép kitüntetés érte most a nagyvárad-i társadalom egyik volt kedves tagját. Mint a hivatalos lap közli ugyanis bebenburgi báró *Karg János* vezérőrnagyot a 64-ik gyalokdandár parancsnokot a 31. gyalok hadosztály parancsnokává nevezte ki a király.

* **Forel Ágoston előadása a város-házán.** Nagyszámu közönség előtt tartotta meg előadását tegnap este dr *Forel Ágoston* a városháza közgyűlési termében. A svájci származású orvos és sociologus, akinek ily irányú és népszerű modorban megírt tudományos munkái magyar nyelven is megjelentek, ezuttal az átöröklés és nevelés problémájával foglalkozott. Előadását s természettudomány utöröröknek és bajnokainak a dicsőítésével kezdte, akik lehetővé tették azt, hogy ma már oly fontos kérdésben is, mint az átöröklés, szinte abszolút tisztán láthatni. Azután részletesen ismertette *Richard Semon* átöröklési elméletét és hosszas anatómiai fejtegetések után arra a conclusióra jut, hogy az átöröklés adja meg az egész alaptulajdonságait, úgy a testeket, mint a szellemeket. Most aztán áttért az átöröklés és nevelés viszonyára és megállapítja, hogy a nevelés, vagyis az a környezet, amelyben az egyén él, az egyént alaptulajdonságában meg nem változathatja ugyan, de nagy mértékben befolyásolhatja. Ennél fogva törekedni kell a testi egészség és helyes erkölcsi élet előfeltételeinek a megteremtésére. Az előadás befejeztével megjelenezték *Forel*et, aki öreg kora dacára is könnyed modorban és

fiatalos hével beszélt, természetesen németül. Este Forel tiszteletére a Fekete Sasban társas vacsora volt.

* **Felmentett altábornagy.** *Cankl* Rezső a 4-ik hadtestparancsnokságához beosztott altábornagyot, aki Nagyváradon is működött, a király egészségi okokból alkalmazásától felmentette.

* **Kárkövetelés egy köpenyért.** Érdekes ügyben érkezett beadvány Nagyvárad városához. A nagyváradon állomásozó 19. hadosztály tüzérezred egyik főhadnagya panaszolja benne, hogy a napokban amint átment a Szent László-téri hidon, dacára, hogy kellő vigyázattal volt, a gyalogjáró vaskorlátjának egyik ki-tört figurája összeszaggatta a köpenyegét. Mivel a hidat a város köteles jókarban tartani, az elszakított köpenyegért 100 korona kártérítést követel a várostól. A városi tanács előtt is megfordult a szokatlan beadvány, s a tanács nem tudván mit csináljon vele, jelentéstétel végett kiadta a város főmérnökének.

* **Öngyilkos gyermekkertésznő.** Borzalmas módon dobta el magát tegnap az életet egy meggondolatlan leány Nagyváradon a Széles-utcai óvoda épületében levő lakásán. Az öngyilkost Nagy Lujzának hívták, 30 éves és a Széles utcai óvodában mint gyermekkertésznő volt alkalmazva. Nagy Lujza, akinek némi megtakarított pénze is volt, mindenáron szeretett volna férjhez menni. Ilyen célzattal mutattak be neki egy csendőrmestert, aki udvarolt és igen sok szerelmes levelet küldött a leánynak. Az udvarlás az utóbbi időben mind hidegebb lett és a levelek is ritkábban érkeztek, míg teljesen elmaradtak. Ezt a leány annyira szívére vette, hogy tegnap öngyilkosságot követett el. Tegnapelőtt este 6 órakor szobájába ment és ott tüzet rakott, mely mikor lángolni kezdett, a kályhát jól megtömte szénnel, aztán a kályha csövét és fedelét levette s a füst kivezető lyukat ronggyal betömte. Nagy Lujza ezzel lefűtötte. Tegnap reggel feltűnt Keresztesi Etelka óvónőnek, hogy Nagy Lujza oly sokáig nem jelentkezik. A szokatlanul hosszas távollét okát megtudandó az óvónő Nagy Lujza szobájába nyitott, ahol a földön halva találta. Az esetről nyomban értesítette a rendőrséget, mely a helyszínen megjelenvén, az öngyilkosságot minden kétséget kizárólag megállapította. Az öngyilkos három levelet hagyott hátra, egyet az anyjának, egyet a keresztanyjának és egyet a rendőrségnek. A rendőrséghez írott levelében meghagyta, hogy a faládkát, melyben az őrmestertől való levelei vannak, tegyék a koporsóba. A levelek mellett ott van a csendőrmester arcképe is, aki miatt a leány öngyilkos lett. Az ügyészség a temetési engedélyt kiadta.

* **Halálozások.** Nagyvárad város egyik legöregebb, közbecsülésben állott ügyvédje: dr. *Sonnenfeld* Zsigmond, élete 71. évében hirtelen elhunyt. Még délután folytatta napi tevékenységét s este hirtelen rosszul lett és az orvosi segély dacára szívzélhűtésben elhunyt. Temetése ma, március hó 10 én délután fél 3 órakor lesz az Ezredévi-Emléktéren levő lakásáról. — *Prill* Györgyné szül. Tóth Emilia

szintén hirtelen hunyt el kedden éjjel 59 éves korában. Este hirtelen rosszul létről panaszkodott s éjjel 11 órakor kiszendvedett. Temetése ma, csütörtökön délután 3 órakor lesz a Bunyitay-ligeten levő vasuti kutház melletti hid közelében fekvő Emilia-lakból. Novák János városi adópénztári ellenőr az elhunyt derék uri nőben sógornőjét gyászolja.

* **Izgága kocsis.** Kovács Imre bérkocsi tulajdonos panaszt emelt Pető Béla kocsis ellen, mert ez leszúrással fenyegette és ablakait bevverte. Az eset úgy történt, hogy Pető Béla ma reggel fél 5 tájban ittas állapotban ment haza és gazdáját felkeltve 10 koronát kért. Kovács Imre figyelmeztette kocsisát, hogy fekdjön le s majd, ha kijózanodik, reggel leszámolnak. Pető azonban a figyelmeztetésre nem hederített, hanem kezében nyitott bicskát tartva, fenyegette gazdáját, hogy ha a pénzt ki nem adja, baj lesz és vér fog folyni. Kovács Imre alkalmazottjai segítségével az ittas embert kiteszkolta az utcára s a kaput bezárta. Pető Béla erre dühében Kovács Imre házána az utcára nyitott összes ablakait bevverte s a nyitott bicskával gazdáját tovább fenyegette. Pető Béla ezzel szemben kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy teljesen ittas volt és panaszolta, hogy a kiteszkolás alkalmával őt verték meg. A rendőrség Pető Bélát letartóztatta s ellene az eljárást folyamatba tette.

* **Névváltoztatások** Himler Nándor gazdasági biztosiási titkár vezetéknevét »Hörvát« ra; — Weisz Ábrahám a saját és kis-korú gyermekei vezetéknevét »Vas« ra változtatták.

* **Hódítani fog,** ha báli szükségletét cipő és fehérenemű cikkekben **REICHARD ÁRUHÁZA** cégnél szerzi be, hol legdivat-sabb kalapok és divatcikkek kaphatók.

x **Bémer-tér 3. sz. alá költöztem.** Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó *villamos és gáz világítási* vezetékek, lakások, szállodák, iskolák *jelző csengő, telefon* berendezéseit, *uradalmak, gazdaságok s szeszgyárak* részére saját üzemű *dinamó* berendezéseket, villámhárítókat. — Raktáron tartok *villamos motorokat*, iv, izzó és Wolfram féle lámpákat, mindennemű csillárakat, asztali lámpákat és az összes elektrotechnikai cikkek. — Költségvetés díjmentes. *Stern Adolf*, villamos és légszusz vállalata Nagyvárad, Bémer-tér. — *Telefon 556.*

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében március hó 9, 10, 11 és 12 én a következő érdekes mozgóképek ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Antwerpeni állatkert. 2. Mostár. 3. Séta a Lunaparkban. 4. Gyermekünnepély Newyorkban. 5. Pali vadászalandja. 6. Két nővér, 7. Paradicsomba vezető út. *Belepti díj nincs.* — Kezdeté este 9 órakor. — Kitűnő italokról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein Árpád* tulajdonos.

x **Uj fogtechnikai laboratorium.** 25 évi gyakorlat a fogtechnika minden ágában! 21 évig Nagyváradon működtem Heiman fogorvosnál mint fogtechnikus. Elvállalok minden munkát arany vagy kaucsukban, szápadlás nélkül,

izléses és szolid kivitelben, olcsó árak mellett. Kérve a n. é. közönség támogatását, vagyok tisztelettel *Windelburg Miksa* fogtechnikus Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11. szám.

Üvegből táplált

gyermek, rózsás és teli arcuakká, erősekké és életvidámakká válnak, ha SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-t ndnak nekik.

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan jótéveszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

nagyon szeretik krémszerű ízéért. Kitűnő bármilyen okból eredő erőhanyaglás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: Kis cukros.

Péntek: Kis cukros.

Szombat: Trenk báró.

Vasárnap: Nagymama.

A kis cukros.

Végre egy vaskos tréfák és trágárság nélküli vigjáték. Vigjáték, amelyben van szellem, élc, tréfa, anélkül, hogy egy bántó szó vagy célzás lenne benne. Ez a legkétségtelenebb bizonyossága annak, hogy a malacságokkal telespékelt vigjáték csak a mai izlés egy kóros kinövése, amelyet nem ostorozással lehet kiirtani, hanem a Kis cukroshoz hasonló darabokkal, a melyek pikantéria nélkül is meghódítják a közönséget.

A kis cukros egy elkényeztetett milliomos leány, Lapistolle csokoládégyáros leánya, Benjamine, aki egy kérő, este Normand Paul lakásába kerül, még pedig úgy, hogy Normand lakása előtt az automobiljának kipukkan a pneumatikja s nem kap sem más pneumatikot, sem szállást. Normandnál egészen otthoniasan rendezkedik be mindaddig, míg sofförje sietséggel visszaérkezik. A sofför azonban éppen nem siet, Benjamine ott marad másnap délelőtt is.

Éppen akkor érkezik meg Normand főnöke és leendő apósa, Minganol ur a leányával. Benjamine beléjük köt, Mingaroin felháborodik, felbontja az eljegyzést, egyuttal azonban Benjaminek az eljegyzése is felbomlik. Normand dühös, leszidja Benjamine, akinek ez a haragos erély nagyon inponál. Még két felvonáson át folyik az ingerkedés Benjamins és Normand közt s mikor már áthidalhatatlannak látszik köztük az ellenségeskedés, akkor észreveszi Paul, hogy Benjamine és ő; szerelmesek egymásba.

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

- Uj női- és férfi-cipész üzlet! -

Paróczay Mátyás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett.)

Ölelés, csók, boldogság s a függöny le-
gördül.

Szelid humor, derüs jókedv árad szét a darabból. Az ember érzi a kedves humort és gyönyörködik benne minden zavaró körülmény nélkül. A mesét át és átszövik kacagtató jelenetek, amelyek állandó derültségbe tartják a közönséget.

Az előadás mindenben érvényre juttata a bájos vígjáték szépségeit. A címszerepet *Sinkó Gizella* minden természetes bájjal és kedvességgel felruházta. Sikere tökéletes volt s ezt a szerepét legjobb alakításai közé sorolhatja. A többi szereplő mindenben méltó partnere volt *Sinkó Gizellának*. *Sik Rezső* pompás maszkja és ügyes játéka, *Tóth Elek* elegáns könnyedsége. *Gözon Gyula* sikerült naivsága gyarátt kitűnően érvényesültek.

A kisebb szerepekben *Hunyady, Kassay, Szarvasi Dési, Körössy Juci* működött közre az előadás sikerén, melyet a színházat teljesen megtöltött közönség az állandó derültséggel és tapsokkal ismert el a legigazabban.

EGYESÜLETEK.

A Katolikus Kör választmányi ülése. A Katolikus Kör választmánya tegnapi délután 6 órakor tartotta meg rendes havi ülését. Az ülésen jelen voltak: Karácsonyi János, Vucskics Gyula, Dus László, Frankó Endre dr Molnár Imre, Grócz Béla, dr Hoványi Gyula Sürger Bertalan, Balázsovich Rezső, Jelinek Ferenc, Vartay József, Kelemen Kálmán, dr Némethy Gyula, Imrik S. Zoltán. Az ülésen első sorban örömmel vették tudomásul, hogy Spett Gyula apátkanonok 200 koronával alapító tagnak lépett be. A római utra eddig a következők jelentkeztek: dr Karácsonyi János, Novotny S. Alfonz, Imrik S. Zoltán, Böszörményi Géza. Végül új tagokat vett fel a választmány mely után a gyűlés véget ért.

ÁVIRATOK.

Szerencsétlenség Kőbányán.

Budapest, március 9. Ma délután Kőbányán egy épülő három emeletes ház harmadik emeletének mennyezete beszakadt és áttörve az alatta levő két mennyezetet, a pince boltozatig rogyott. Az épületben dolgozó munkások közül kettő életveszélyesen sérült meg.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik felejthetetlen jó térjem és testvérünk, Lukács István végtisz-tességen megjelentek, fogadják hálás köszönetünket.

Nagyvárad, 1910 március hó 10 én.

A gyászoló család.

Művészi fényképészet DAJKOVITS E. NAGYVÁRAD, Sas-palota.

A mai naptól kezdve huszvéig
rendkívüli kedvezmény.

6 drb. matt platin vitkép 6 K

6 drb. matt platin cabinet kép 12 K

Vászonpapíron készült képek ugyanilyen

árban, a legfinomabb kivitelben.

Menyegzői képekhez passepartout ingyen

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: White Melville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.)

11

Rózsika szeme csillogott, de az öreg asszony fejét rázta.

— A mi Ró ink jól lett felnevelve, — mondó, — és becsületes szülőktől származik. Atyja altiszt volt Nagy Lajos alatt, zegésy fiam! Most is láthatom a teher övvel derekam át s a lándzsával kezében. Rózsika anyja meghalt, mikor unokám még kisdéd volt s a kolostorba tettük őt, a fiam meg én, mert azt mondtuk — bocsánat nagy uram, most sem tudok róla beszélni könyvek nélkül, ámbár már oly rég sírjában fekszik s valóban öregbnek nézett ki akkor, mint én, az anyja, mikor a koporsóba tettük. De én igen öreg asszony vagyok, nagy jó uram, igen öreg asszony a szolgálatjára.

— A kor tiszteletet érdemel, jó anyám, — szólt a gróf kezét nyújtva neki, míg Rózsikára nézett, hogy helyesletét nyerje a leereszkedésért.

— Nem kell a gróf urat untatnunk ezekkel a részletekkel, nagyanyám, — jegyzé meg a leány.

— Igen szép tőle, hogy jólétünk iránt érdeklődik, de nem hihetem, hogy mindent tudni akarjon a mi családunkról.

— Bocsánat kisasszony, — felelé a látogató, — én figyelve hallgatom. Egészen zavarba jöttem. Miszifikálva vagyok, el nem képzelhetem, hogyan lehetett egy ilyen kedves virágnak Rambouillet erdejében kinyitni. Ha a magam útján haladhatnék, azonnal át kellene azt plántálni egy kertbe.

— Ön lekötözte és bókolt, gróf ur, felelé Rózsika, tökéletes önuralommal, — de a legkeményebb vad virág elhervad a meleg házban és hogy néznék én ki, selyembe s pántlikákba öltözve s egész mereven ülve magashátú széken?

Ha ön játékot akar üzeni velem, engedje kimondanom, gróf ur, hogy ez nem szép öntől!

— Kegyed úgy nézne ki, mint egy királyné, — szólt a gróf sugva; — kegyednek királynének kellene lenni. Ha egy fiatal leányka ilyen szép, selyemben s bársonyban kell járnia mindennap. — Rózsika, meg akarja kísérelni?

Rózsika vidáman felkacagott.

— Nagymama, — szólt, — hallja e, hogy hogy mit ajánl nekem a gróf? Mit felelné

neki, ha az én helyzetemben volna. Nem a drágakövek, a könnyű élet, a finom ruhák képezik-e az első kelléket egy nő életében? Miért oktatott engem másral? A gróf ur meg fogja vitatni e kérdést a nagymámával. — A mi engem illet, én egészen meg vagyok elégedve, hogy maradjon minden úgy a hogy van!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	—	694.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	—	736.75
Leszámitoló bank	—	482.—
Rimamurányi	—	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	697.50
Közüti vasut	—	552.—
Városi vilamos vasut	—	262.—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktözsde 1910. márc. 9.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.60
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.50
Osztrák járadék papírban	—	186.—
Osztrák járadék ezüstben	—	145.—
Osztrák járadék aranyban	—	97.25
Osztrák korona járadék	—	98.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	116.00
Osztrák magyar bankrészvény	—	197.50
Magyar hitelbank-részvény	—	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	—	730.—
Magyar hitelrészvény	—	748.—
London vista	—	631.50
Páris vista	—	689.50
20 frankos (Napoleonder)	—	19.02
Német birodalmi marka	—	117.65

A szerkesztésért felelős

Dr VUCSKICS GYULA.

Garçon-lakás,

mely áll két szoba, előszoba és fürdőszobából (hozzátartozó fászinca és padlássrészel) a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara székházában május hó 1-től **kiadó**. Értekezhetni ugyanott a kamara titkárával.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLTOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ

*zel gyomor, oese, hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és hugysavas
diathesis eseteiben.*

Kapható Wurst József fűszer-
esengeti- és ásványvíz kereskedés-
ben N. Várad, Rákóczi-ut 7.

Felhívás.

F. évi január 30-án megtartott rendes közgyűlésünk 2500 drb 400 korona névértékű új részvény kibocsátásával intézetünk alaptőkéjének kettő millió koronáról **három millió koronára** leendő felemelését határozta el.

Ezen 2500 drb. új részvény átvételére a régi részvényesek **elővételi joggal bírnak** olyformán, hogy minden 2 drb. régi részvény után egy drb. új részvény, a közgyűlés által megállapított **440 korona árban**, részükre fentartatik. **E vételárban már a bélyeg- és kiállítási díj bennfoglaltatik.**

Az új részvények vételára után folyó évi január hó első napjától a befizetés napjáig 6 százalékos kamattal fizetendő, amennyiben az új részvényesek is már a folyó évi üzleteredményben részesülni fognak.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t. részvényesinket, hogy az új részvényekre elővételi jogukat bezárólag **f. évi március első napjáig** gyakorolják s ugyanakkor a régi részvényeket az elővételi joggyakorlására vonatkozó lebélyezés végett pénztárunknál bemutatni sziveskedjenek. Folyó évi március 1-én az elővételi jog megszűnik és a megmaradt részvények **450 korona árban** lesznek értékesítve.

A befizetések 1910. évi június 1-ig tetszés szerinti részletekben teljesíthetők, azonban az elővételi joggyakorlásánál részvényenként 40 korona befizetendő.

A közgyűlés által meghatározott vételárból, azaz részvényenként 440 koronából, 400 korona az alaptőkét illeti, a 40 korona felpénz pedig, a költségek levonása után, a tartalékalaphoz esatolandó.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatnak ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által megállapítandó időben — az eredeti részvények ki fognak szolgáltatni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályaink 10 §-ának a késedelmes befizetésre vonatkozó intézkedései.

Nagyvárad, 1910. január 30.

Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Abbázia Hotel és pensió Riviera.

Aki otthonias és kellemes lakást óhajt Abbáziában, felhívom az i. t. közönség figyelmét

szállodámra,

mely a lelegegészségesebb izlést is kielégíti, azonkívül *kitűnő magyar konyhánk* a legjobb hírnévnek örvend. *Szobák* gyönyörű tengeri kilátással és *figyelmességgel* kiszolgálás. — Fürdőszoba minden emeleten. — Orvos a házban.

Mérsékelt árak. — Prospektus ingyen.

Magyarok szives pártfogását kéri a tulajdonos

Politzer Gyula.

Uj. Uj. Uj.

Villanyerőre berendezett modern díszmű és ipari

esztergályos üzlet

Beöthy Ödön- és Arany János-utca sarkán Nagyváradon.

Tisztelettel értesitem a nagybecsült közönséget, hogy műhelyemben készítek minden ezen szakmába vágó ipari és díszmű esztergályos munkákat. Billiárdgolyókat, dákókat stb. igen jutányos árak mellett, kellő pontossággal és kitűnő szaktudással. Szives pártfogást kér

Deutsch Miksa, esztergályos.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza, Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, söracsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig le szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kertheiyiség áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajáttermésű boraimat mérsékelt árakon biztosítom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak, mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a söracsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégeim pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szives pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca 4. szám.

Igyekezzenek mindenki francia születésű *okleveles tanárnőktől franciául* megtanulni! Az órákon könyvek és irkák díjtalanul! Csoportos oktatás! Privát tanítás otthon is! Kedvező fizetési feltételek! Francia könyvtár! Lakás Csengeri-utca 6. Csapóház.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalunk karban tartásokat légszesz villany házi esengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgálunk. Telefon hívásokra személyesen megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én **Sas palota** Oláh henteszel szemben helyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszódi

trieszti kávé, thea és angol rum aruházánál a 8 féle zamatu pörkölt kávé legjobb, legolcsóbb Kossuth-u. villamos motor üzemű kávépörköldéjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és csokoládé vásár megkezdődött nagyban és kicsinyben olcsó árért. 2 kgr. kuba és gyöngykávé bérmentve 3 frt 50 kr.

Téli idényre

theát, rumot, halkonzervek nagyban gyári áron. Zsur csemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszódinál Kossuth-utca. Cukrásztorták kaphatók.

= Nagyhangu ígéretek =

nem sajátunk.

Telephon 249

SZOLID árak,

PONTOS kiszolgálás,

BECSÜLETES mérés

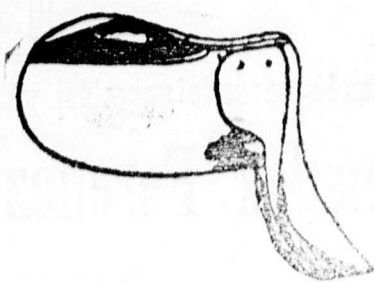
jellemzi üzletünket.

Mindenemű fűszer, csemege, ásványviz, déli gyümölcs, fajalma, friss és szárított főzelék, sóban, ecetben és olajban pácolt halak, tea-vaj, turó, különböző sajt és ét-olaj raktárunkat ajánljuk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe. Tisztelettel

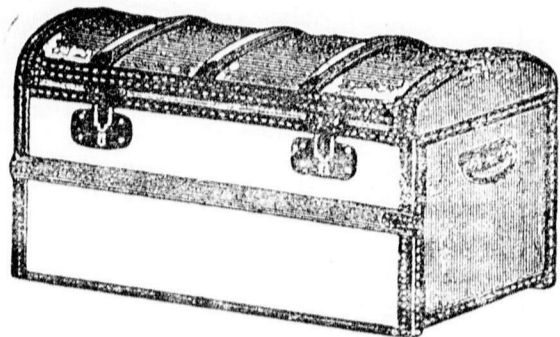
Mezey János és Társa fűszer kereskedése

Nagyvárad. Szt. László-tér, nagyváradi takarékpénztár épület.

Telefon 249.

LÖRINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér.

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, al-
katrészek és lemezekből.

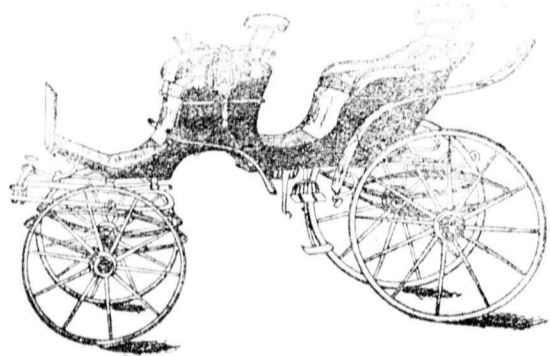
Utazó bőröndök, elegáns kézi kofferek, női kézi tar-
solyok, uti kosarak, kupé és vasuti méretben. Gyermekek
kocsik, velocipédek nagy választéka.

Sport és lovagló eszközök.

Fénykép szerek, lemezek és készülékek!

Kérjen árjegyzéket!

Új kocsiraktár! Megnyilik márczius 1-én.

Van szerencsénk Nagyvárad város és vi-
deke nagyrődemű közönségének szives tu-
domására hozni, hogy a nagyváradai kocsi-
készítő mesterek szakosztálya által
létesített

kész kocsiraktár

Nagyváradon, Lukács György-utca 14-ik
szám alatt, márczius 1-én meg-
nyilik, ahol is a legelegánsabb és

legtartósabb kivitelű kész kocsik, gazdasági járművek, kocsik al-
katrészek és mindennemű kocsifelszerelési cikkek a legjutányosabb árak mellett
beszereshetők, ócska kocsikat becsereélünk, javításokat pontosan és jutányosan eszközölünk.

Tisztelettel

a nagyváradai kocsikészítő mesterek szakosztálya.

SZABÓ JÁNOS

uri divat szabó és egyenruha készítőnél
a legdivatosabb szövetek dús választé-
kében vannak felhalmazva.

Modern szabás. Izzó munka.

Fő-utca, (Gerliczy-palota.)

Tanuló felvétetik.

Halló! Kérem a 882. számot! t. i.

Frenkel Ignác

asztalos

Kert-utca 16. szám alatti butorraktárát, hol
minden szoba- és konyha-butort raktáron van
Vesz és elad kevésbé használt butorokat. Bu-
tor tisztítást és szakszerű javításokat a legol-
csóbban végez. Butorszükségletünk beszerzése
előtt saját érdekünkben ne mulasszuk el a
fenti céget felkeresni.

Tarsoly

Risztó

különlegességek vaskereskedése

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

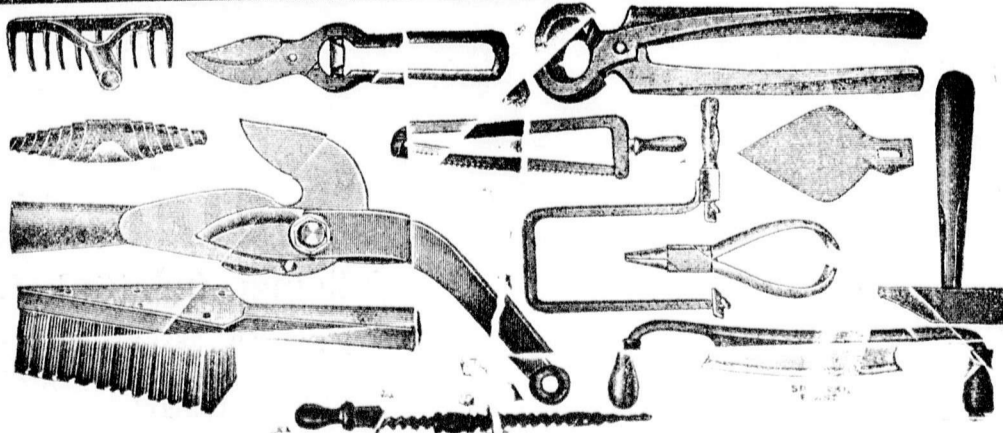
Kerti szerszámok

melyek készen benyelezve
is nagy választékban
kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók

legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tényérral
vagy márvány lappal

és súlyok

állami hitelesítéssel min-
den nagyságban.

M. kir. lőporáruda

s mindennemű tőrök, vadászati fel-
szerelések és vadászegyek raktára.